

Motion till riksdagen 2009/10:Kr238

av **Agneta Lundberg och Hans Stenberg (s)**

Samlingslokaler och demokratin

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av det statliga stödet för samlingslokaler.

Motivering

Tillgången på samlingslokaler i form av Folkets Hus och Park, nykterhetsrörelsens lokaler och bygdegårdarna har i ett historiskt perspektiv varit av avgörande betydelse utifrån den roll som folkrörelserna kommit att spela i svensk politik och samhällsbyggande under 1900-talet.

Hade inte folkrörelserna skapat egna lokaler för agitationsmöten, bildningsverksamhet och social samvaro kan vi anta att mycket sett annorlunda ut i dag. Den styrka som tillgången på egna lokaler innebar i folkrörelsernas barndom kan inte nog understrykas.

I dag är situationen en annan – vi hälsas välkomna att hålla våra möten och andra aktiviteter i en mängd olika lokaler, men vi är övertygade om att de föreningsdrivna samlingslokalerna alltjämt spelar en stor roll för den kommande samhällsutvecklingen. Ett uttryck som med fördel kan användas för detta är ”demokratins infrastruktur”.

På samma sätt som vi måste se till att hela landet har en bra infrastruktur i form av vägar, flygplatser, järnvägar, tele- och datakommunikation är vi övertygade om att vi även måste värna den infrastruktur som står till demokratins förfogande.

Under senare år har vi sett en utveckling i många kommuner där behoven av samlingslokaler allt mer ifrågasätts, främst ur ett ekonomiskt perspektiv. Ett uttryck som ibland används är att kommunen inte kan ge stöd till lokaler utan till verksamhet eller att man ej ska stödja verksamhet som riktar sig till ”friska vuxna”.

Fel! Okänt namn på

Båda dessa uttryck överensstämmer dåligt med grundsynen om alla människors lika värde. Vi anser att frågan kring samlingslokaler måste sättas in i ett bredare politiskt och demokratiskt perspektiv.

Det är inte den som håller en samlingslokal som primärt ska fylla den med verksamhet – det ska vara en plats som är öppen för alla såväl för det politiska samtalet som för alla andra former av barn- och ungdomsverksamhet. Vidare ska den vara öppen för pensionärsorganisationernas breda verksamhet. När vi bygger en väg skapar vi en möjlighet för människor att förflytta sig från en plats till en annan. Vi garanterar tillgång och funktionalitet, men att använda vägen är upp till var och en. När en samlingslokal byggs så skapas en möjlighet för möten mellan människor. Samhället garanterar tillgång och funktionalitet, men att använda samlingslokaler är upp till var och en. Båda dessa utgör alltså en nödvändig infrastruktur med olika syften.

När vi under alla år byggt välfärdssystemet har det vilat på två viktiga principer, dels generella delar som ska vara riktade mot alla, dels de delar som tar sikte på de mest utsatta. Detta välfärdssystem har varit mycket framgångsrikt. När barnomsorgen skapades och maxtaxan infördes för några år sedan undantogs ju inte friska barn från att nyttja verksamheten. På samma sätt gör vi ingen skillnad på vilka som besöker våra bibliotek eller fritidsanläggningar. Men i frågan om samlingslokaler och deras besökare så tycker många att det är bra så länge de ej riktar sig till ”friska” vuxna.

Det är också viktigt att lokalerna finns där folket finns. Vi behöver många nya föreningsdrivna lokaler, inte minst i förorter och städer. Att ha något att samlas i och kring är en viktig del i integrationen.

Digitala lokaler

En utveckling av samlingslokalerna och biograferna är att vi får digitala lokaler. En investering på ca 1 miljon när det handlar om 2K Standard, vilket krävs för att driva kommersiell bio, och 400 000–500 000 för en lägre standard. Utveckling av digitala lokaler påverkar kulturlivet, bioverksamheten och ortens närings- och föreningsliv genom digitala konferenser. Digitala lokaler finns med i Kulturutredningen, diskuteras mycket i Filmutredningen och är också en del av näringspolitiken. Vår uppfattning är att digitala lokaler också är viktiga för vår framtida utveckling av demokratin.

Vi hemställer att regeringen tar initiativ till en departementsövergripande belysning av de digitala samlingslokalerna, för att kunna utforma riktlinjer för ett statligt stöd. Vi anser att samhället på både nationell, regional och lokal nivå på ett mer tydligt sätt måste slå vakt om och utöka antalet samlingslokaler och att de sätts in i ett bredare politiskt och demokratiskt perspektiv.

Behovet av samlingslokalanläggningar är långt ifrån tillgodosett. Därför är det angeläget att man ser över behovet av nybyggnad, om- och tillbyggnad av samlingslokaler, anpassar befintliga lokaler till dagens standard gällande miljö, teknik etc. och energi- och handikappanpassar våra samlingslokaler. Vi anser att de föreningsdrivna samlingslokalerna måste synliggöras av stat och kommun, som en del av vår infrastruktur.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 30 september 2009

Agneta Lundberg (s)

Hans Stenberg (s)